

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Pytania
wyborcze
| s. 3

Głosik – rubryka
dla dzieci
| s. 5

Quo Vadis
Slavia?
| s. 8

To dopiero początek dyskusji

WYDARZENIE: Są tematy, którymi trzeba się pilnie zająć, by polska grupa narodowa w Republice Czeskiej nie kurczyła się coraz bardziej – nie tylko liczebnie, ale też pod względem własnej świadomości narodowej. Taki wniosek płynie z poniedziałkowej debaty przedstawicieli polskich organizacji, która odbyła się w siedzibie Zarządu Głównego PZKO w Czeskim Cieszynie.

Dyskusja nt. „Tożsamość narodu Polaków w Republice Czeskiej – próba analizy” została zwołana niejako z konieczności. Na miesiąc przed zbliżającym się Zjazdem PZKO wciąż czekała na realizację uchwała XXI Zjazdu z 2009 roku, brzmiąca następująco: „Zjazd poleca zorganizowanie Zaolziańskiego Okrągłego Stołu na tematy dalszego bytu polskiej mniejszości narodowej w RC, szczególnie z myślą o najbliższym spisie ludności”.

Jak zauważył prezes PZKO, Jan Ryłko, który zorganizował dyskusję wraz z Karolem Madzią, prezesem Polskiej Sekcji Ruchu Politycznego Koexistencia – Wspólnota, spis ludności już się co prawda odbył, lecz tematy przygotowane w 2010 roku przez Romana Suchanka nadal są aktualne. Przebieg dyskusji pokazał, że jest o czym rozmawiać i że jej celem nie jest jedynie wywiązanie się z uchwały zjazdowej.

Do wspólnej rozmowy zostali zaproszeni przedstawiciele polskich organizacji w RC oraz kół PZKO. Zainteresowanie ze strony kół było minimalne, lepiej było z poszczególnymi organizacjami. Pojawili się reprezentanci Kongresu Polaków, Macierzy Szkolnej, Towarzystwa Nauczycieli Polskich, PTTS „Beskid Śląski”, PTA „Ars Musica”, Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich, Ruchu Politycznego Koexistencia – Wspólnota oraz organizacji pożytku publicznego o tej samej nazwie, a także Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego.

Dyskusja w ok. dwudziestoosobowym gronie początkowo była niejednorodną gieldą tematów. Roman Suchanek, autor materiału pod obrady, mówił o konieczności niestannego śledzenia ustaw dotyczących naszej mniejszości i zgłaszania propozycji zmian. Karol Madzia i Władysław Niedoba (obaj RP Koexistencia) ubolewali nad faktem, że czołowe polskie organizacje w RC uprawiają każda własną politykę, nie informując o tym innych. Skarżyli się na brak skoordynowanych działań. Bogusław Kaleta z organizacji pożytku publicznego Koexistencia przekonywał, by czynić starania zmierzające w kierunku zmiany oficjalnych nazw polskich szkół – by nie były to szkoły z polskim językiem nauczania, ale po prostu polskie

Obrady prowadzili Jan Ryłko (z lewej) i Karol Madzia.

szkoły podstawowe. Stanisław Gawlik z tej samej organizacji uczulał na to, by polskie organizacje zwracały uwagę na informacje przekazywane przez gminy do dorocznego raportu rządowego o stanie mniejszości narodowych oraz same je uzupełniały, ponieważ raport zawiera nieraz niepełne, a nawet nieprawdziwe dane. Halina Twardzik („Beskid Śląski”) apelowała, by w większym stopniu korzystać z internetu, by dotrzeć do szerszych warstw społeczeństwa, m.in. umieszczając linki na stronie województwa. Józef Štirba (MK PZKO Czeski Cieszyn-Centrum) otworzył temat, który – jak się okazało – gnębił większość obecnych: stan języka polskiego w polskich szkołach, tolerowanie gwary nie tylko na przerwach, ale niejednokrotnie również na lekcjach.

Rudolf Moliński (Rada Kongresu Polaków) pogłębił ten temat. Mówił o tym, że Polacy na tym terenie kurczą się nie tylko liczebnie, ale też „wewnętrznie”, bojąc się w miejscach publicznych głośno mówić po pol-

sku. – Koło mojego domu chodzą na spacerzy zarówno dzieci z czeskiego, jak i z polskiego przedszkola. Kiedy idzie czeska nauczycielka, głośno opowiada dzieciom, co widzą wokół siebie, kiedy idzie polska – jest cisza. Jakby się bała mówić głośno po polsku – podzielił się własną obserwacją. Helena Bubik z MK PZKO w Olbracicach zwróciła jednak uwagę, że sprawa jest bardziej złożona. Nawet jeżeli nauczycielki w przedszkolu czy szkole konsekwentnie używają języka polskiego, to niewiele to daje w sytuacji, gdy dziecko jest z mieszanego małżeństwa (a takich dzieci jest dziś sporo) i wychodząc z przedszkola, już rozmawia z mamą po czesku. – Małżeństwa mieszane to ważny temat, któremu powinniśmy się przyjrzeć. Jaki jest nasz stosunek do nich? Czy nie powinniśmy w jakiś sposób przyciągnąć do nas również te pary mieszane, które posyłają dzieci do czeskich szkół? – nawiązał do tego Ryłko.

– Tezy są poprawne, ale nie widzę rozwiązania. Po czterdziestu latach

pracy w szkolnictwie i wieloletniej działalności społecznej jestem zafamowana. Ubytek Polaków, gorsza mowa, gorsze stosunki w społeczeństwie. To nierealne, że przez te dyskusje coś się zmieni – stwierdziła pesymistycznie Małgorzata Rakowska, prezes MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Centrum.

Organizatorzy dyskusji nie złożyli jednak bronii. Uzgodniono, że prezes PZKO opracuje tematy, które uznane zostały za ważne i zorganizuje spotkanie grupy roboczej, do której zaprosi osoby zajmujące się daną problematyką. Następnie zostaną utworzone podgrupy tematyczne. – Ja na przykład chciałbym się spotkać w jednej grupie z ludźmi, z którymi opracowalibyśmy wizję naszej kultury, a z konkretnymi problemami będziemy się zwracali do poszczególnych organizacji, które się tym zajmują – przedstawił możliwy model działania kierownik artystyczny Sceny Polskiej, Bogdan Kokotek.

DANUTA CHLUP

ZDARZYŁO SIĘ

ZBIERALI ŻYWNOSĆ

1400 kilogramów pakowanej żywności udało się zgromadzić pracownikom Urzędu Wojewódzkiego w Ostrawie i organizacji wojewódzkich. Żywność przekazali we wtorek do miejscowego Banku Żywności. Zbiórkę z okazji Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem, który przypada na 17 października, ostrawski Bank Żywności zorganizował już kolejny raz z rządu. Urzędnicy włączyli się w inicjatywę po raz trzeci, tym razem akcją wsparli również pracownicy organizacji społecznych działających pod skrzydłami Urzędu Wojewódzkiego. (ep)

BESKIDOWCY NA WYCIECZKE

– W ubiegłą sobotę turyści z PTTS „Beskid Śląski” wyruszyli na kolejną wycieczkę do naszych ślicznych Beskidów. Nasza trasa prowadziła z Sałajki przez Lacznow na Hadaszok – napisał do redakcji uczestnik wyprawy, Robert Wałaski. Jak wyjaśnił, na wycieczkę po beskidzkich szlakach wyruszyło niespełna pięćdziesięcioro turystów – niektórzy szli piechotą, inni z kolei jechali na rowerach. Po spotkaniu koło schroniska uczestnicy rozpięchnęli się po okolicznych lasach w poszukiwaniu grzybów. Do domów wracali różnymi trasami. Niektórzy poszli przez Osty i Koziniec, inni przez Kamienity do Łomnej czy też do Koszarzysk. (ep)

Zdjęcie grupowe „Beskidowców”.

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!

www.glosludu.cz

Serwis o Polakach na Zaolziu

POGODA

czwartek

piątek

dzień: 16 do 20 °C
noc: 12 do 8 °C
wiatr: 2-4 m/s

dzień: 16 do 20 °C
noc: 12 do 8 °C
wiatr: 4-6 m/s

9 771212 422041

1 3 1 2 5

KRÓTKO

BAZA DANYCH
DLA RODZIN

TRZYNIEC (dc) – Miejskie Centrum Informacji udostępniło na swej stronie internetowej bazę danych dla rodzin. Znajdują się w niej kontakty do placówek oświatowych, opieki społecznej oraz ośrodków wolnego czasu. Dla lepszej orientacji całość podzielona jest na kategorie według wieku dzieci, osobna kategoria służy rodzinom z osobą niepełnosprawną, jeszcze inna rodzinom, w których żyją seniorzy.

* * *

NAJMNIEJSZE
NIE WYGINĄ

OSTRAWA (ep) – Najmniejsze koty na świecie, zagrożony wyginięciem gatunek kotów rdzawych (zwanych też cejllońskimi) ostrawski ogród zoologiczny hoduje od półtora roku. Właśnie urodziło się pierwsze w zoo młode tego gatunku. – W 2012 roku przywieźliśmy dwie młode samice z francuskiego zoo v Nesles i dwa samce z Rotterdamu. Po okresie aklimatyzacji „wyswataliśmy” dwie pary i czekaliśmy, czy wpadną sobie w oko. Chcieliśmy, żeby w ramach Europejskiego Programu Hodowli Gatunków Zagrożonych Wyginięciem spłodziły potomstwo i przedłużyły populację tego gatunku – poinformowała rzeczniczka ostrawskiego ogrodu zoologicznego, Šárka Kaloušková. Udało się – jednemu z kocich „małżeństw” narodziło się młode, samiczka. Kocią rodzinę odwiedzający zoo mogą zobaczyć w pawilonie zwierząt indyjskich.

* * *

W PIOTRKOWIE
ZE SŁOWACKIM

CZEŚKI CIESZYN (sch) – Delegacja Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cieszynie – szkoły-kontynuatorek tradycji Gimnazjum Realnego im. Juliusza Słowackiego na orłowskich Obrokach, gościła w ub. tygodniu w Piotrkowie Trybunalskim na XXIX Złocie Szkół im. Juliusza Słowackiego. Na program wspólnej imprezy 15 szkół z Polski, 2 z Ukrainy oraz czeskokoczyńskiego Gimnazjum Polskiego złożył się m.in. wykład dr Urszuli Makowskiej, zwiedzanie Piotrkowa z przewodnikiem, spektakl teatru szkolnego pt. „Fantazy” oraz konkursy wiedzy o życiu i twórczości Patrona oraz recytacji jego poezji. W tym ostatnim gimnazjalistka Krystyna Karolczyk z klasy III C zdobyła wyróżnienie jury.

* * *

SPECJALNY
ODDZIAŁ

KARWINA (ep) – W mieście działa od września nowy oddział przedszkolny, przeznaczony dla dzieci dotkniętych autyzmem. Licząca obecnie sześć osób grupa tworzy odrębny oddział przy przedszkolu Kliček v Karwinie-Granicach. Mogą tu uczęszczać przedszkolaki w wieku 3-6 lat, w szczególnych przypadkach także siedmiolatki. Dziećmi zajmuje się dwóch pedagogów specjalnych, którzy oprócz wyższych studiów pedagogicznych ukończyli również kurs pracy z dziećmi z zaburzeniami autystycznymi, pracuje tu także jeden asystent pedagoga.

Z wizytą u wicepremiera

W ub. czwartek odbyła się wizyta przedstawicieli Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Ministerstwie Finansów RC w Pradze. Przygotowana została przez Eugeniusza Delonga, przedstawiciela polskich organizacji w komisji dotacyjnej d.s. działalności kulturalnej mniejszości narodowych przy Ministerstwie Kultury RC. – W trakcie spotkania z wicepremierem oraz ministrem finansów w dymisji Janem Fischerem omówiono finansowanie działalności polskich organizacji w Republice Czeskiej. Minister Fischer ciepło wyraził się o działalności organizacji mniejszościowych i zapewnił o swoim poparciu dla realizacji ich działalności – poinformował redakcję prezes PZKO, Jan Ryłko. W trakcie spotkania omówiono także sprawę dofinansowania czasopisma „Zwrot” wydawanego przez ZG PZKO. Przedstawiciele PZKO podziękowali ministrowi za wsparcie, jakiego udzielił czasopismu. W upominku wręczyli mu „Leksykon PZKO” oraz publikację o „Gorolskim Świątce”. (dc)

Spotkanie w ministerstwie – od lewej: Eugeniusz Delong, Jan Fischer i Jan Ryłko.

Fot. MICHAŁ ZUROVEC

Lepsze parkowanie

Naprzeciwko Parku im. Petra Bezruča w Boguminie jest teraz gdzie zaparkować.

Przy ulicy Szonychelskiej w centrum Bogumina łatwiej można zaparkować. To efekt trwających przez blisko dwa miesiące prac budowlanych wokół budynków mieszkalnych stojących naprzeciwko Parku im. Petra Bezruča.

Jak zauważyła Jana Slivová z wydziału rozwoju i inwestycji bogumińskiego ratusza, w przeszłości w tym rejonie mogło zaparkować za-

ledwie kilka aut. Teraz, po remoncie drogi dojazdowej, powstał nowoczesny parking z 29 miejscami. Dwa z nich są przeznaczone specjalnie dla osób niepełnosprawnych.

Koszty na rewitalizację terenów przy ulicy Szonychelskiej wyniosły blisko 2,5 mln koron. Lwia część (2,2 mln koron) zostanie pokryta z dotacji europejskiej w ramach Zintegrowanego Planu Rozwoju Miasta. (sch)

REKLAMA

Stanisław Folwarczny

@Stanislav_Folwarczny

Wybierz sercem
i rozumem, zagłosuj
na Śląsk Cieszyński
w parlamencie

#Volím_pravici

ODS

FOT. UG

Z życzeniami stu lat

Jeden z pensjonariuszy Domu Opieki Społecznej w Stonawie, Jan Kiczmer, obchodził w poniedziałek 90. urodziny. Z życzeniami stu lat oraz urodzinowym bukietem przyszedł go odwiedzić również wójt wioski, Andrzej Feber.

Jan Kiczmer urodził się 21 października 1923 roku w Darkowie. Z rodzicami mieszkał na stonawskim Bonkowie. Godne uwagi są głównie jego losy wojenne. W czasie II wojny światowej był żołnierzem Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Z tego tytułu w 2011 roku decyzją Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych otrzymał uprawnienia kombatanckie.

Przed siedmioma laty 90-letni dziś jubilat powrócił do swojej rodzinnej miejscowości. Obecnie mieszka w Domu Opieki Społecznej w Stonawie, interesuje się mineralogią. – Pan Kiczmer ma bogatą kolekcję własnoręcznie obrabianych kamieni szlachetnych, półszlachetnych i innych minerałów. Część z nich przekazał

Wójt Stonawy, Andrzej Feber, z jubilatem Janem Kiczmerem.

FOT. ARC

miejscowym szkołom podstawowym do celów edukacyjnych. Z kolei kamienie w postaci wisiorków podarował chórzystkom MK PZKO w Stonawie – powiedział z uznaniem Feber. (sch)

Wielkie oszczędzanie

Szpital w Trzyńcu i Hawierzowie, dziesięć szkół w całym regionie oraz Dom Seniora w Karwinie włączono do programu wielkiego oszczędzania energii. Od stycznia województwo morawsko-śląskie zaoszczędziło już 13,5 mln koron (większość na ogrzewaniu), a do końca roku mają to być w sumie 22 mln. – Łączne opłaty za ogrzewanie, prąd i wodę we wszystkich tych placówkach wynosiły do tej pory około 100 milionów rocznie. Spółka EVČ gwarantuje, że przez unowocześnienie i regulację systemów grzewczych, instalację oświetlenia energooszczędnego oraz systemu oszczędzania wody we wszystkich wytypowanych budynkach w ciągu jednego roku wydatki obniżą się co najmniej o 22 procent – powiedział zastępca hetmana ds. inwestycji, Ivan Strachon. Województwo Morawsko-Śląskie podpisało z firmą EVČ umowę na 10 lat. Koszty przeprowadzenia projektu wyniosą w ciągu całego tego okresu około 200 mln koron. (ep)

JUTRO ZACZYNAJĄ SIĘ WYBORY DO NIŻSZEJ IZBY PARLAMENTU RC

Pytania wyborcze

■ Czy my, Polacy w RC, chcemy mieć wsparcie na szczeblu parlamentarnym?

Jak najbardziej!

■ A co nam oferują partie startujące do Izby Niższej?

I tu problem, gdyż ograniczają się one głównie do ogólnikowych frazesów o „zainteresowaniu i pomocy”, które rzadko kiedy przekładają się w czyn.

■ Skoro nie możemy liczyć na partie polityczne, to w takim razie na kogo?

Tylko na konkretnego, pochodzącego z naszej ziemi posła. Kwestie lokalne mało co obchodzą partyjnych liderów i samą partię, ale za to są niezmiernie istotne dla polityka z danego regionu, który żyje na miejscu i zna potrzeby swoich wyborców.

■ Jakie powinien mieć cechy?

Przede wszystkim powinien znać specyfikę naszego regionu, mieć doświadczenie w regionalnej polityce i działalności w naszych organizacjach.

■ Kilku takich ludzi można znaleźć na listach wyborczych, jak jednak mieć pewność, że dana osoba zostanie posłem?

Tu potrzebna jest chłodna wyborcza kalkulacja.

■ Jak to rozumieć?

Chodzi o podejście wyważone, bez emocji. W pierwszym rzędzie trzeba – odkładając na bok swe sympatie polityczne – pomyśleć o dobru wspólnym, o interesie społeczności, do której się należy.

■ A konkretnie?

Zastanówmy się...

...jeśli zagłosujemy tylko na partię, to nasz głos niczym kostka cukru rozpuści się w partyjnej herbacie; w tym momencie pomogliśmy partii, ale nie swojej społeczności; ...jeśli partia, do której mamy sympatię ledwo, ledwo ociera się o próg wejścia do parlamentu, to nawet czterech zakółkowanych przez nas kandydatów jej nie pomoże; tym razem pomogliśmy konkurencyjnym partiom, ale nie swojej społeczności

...jeśli partia ma wysokie notowania i być może nawet ma szansę rządzić, ale nasz faworyt umieszczony został na odległym miejscu, to jego szanse są znikome, musiałby dostać bardzo dużo głosów, co w praktyce rzadko jest możliwe; znów pomogliśmy partii, ale nie swojej społeczności.

Reasumując należałoby oddać głos na konkretnego kandydata, którego partia znajdzie się w parlamencie, a próg potrzebnej liczby głosów preferencyjnych umożliwiających uzyskanie mandatu nie jest za wysoki.

■ Czy ktoś spełnia te wymagania?

Tak. To **Stanisław Folwarczny (lista nr 6, miejsce 7)**, długoletni wiceburmistrz Czeskiego Cieszcza, były dyrektor polskiej szkoły podstawowej, członek PZKO i Rady Polaków, sprawdzony i porządny człowiek znający się na rzeczy. Partia, która go wystawia, wchodzi do parlamentu, a przez to, że – paradoksalnie – straciła ona na popularności, to rachunki na zimno mówią, że nawet niecałe 3000 preferencyjnych głosów może wystarczyć, aby Folwarczny uplasował się w czołówce listy i uzyskał mandat poselski.

■ Czyli szansa jest... Ale czy jesteśmy zdolni zrezygnować z naszych indywidualnych sympatii i preferencji politycznych, zmobilizować się i wspólnie oddać nasze głosy na naszego człowieka?

A dlaczego by nie? Nieraz nam się to udawało, więc i tym razem musi nam się to udać! Tylko w jedności siła. **Rada Kongresu Polaków**

■ Dlaczego warto oddać głos na Stanisława Folwarcznego

ANDRZEJ BIZOŃ,
dyrektor Gimnazjum
z Polskim Językiem Nauczania
w Czeskim Cieszczyne

Uważam, że jest nam potrzebny nasz człowiek, kandydat na posła, który będzie bronił interesów lokalnej społeczności, do której należę, znający jej problematykę, sprawdzony na pewnym szczeblu polityki i działalności w naszych or-

Fot. CZESŁAWA RUDNIK

ganizacjach, a przede wszystkim w szkolnictwie. Bardzo ważne, by nie słowa, lecz czyny, były wynikiem jego dotychczasowej pracy, bo to daje jakąś gwarancję na przyszłość. Oczywiście musi być na liście partii, która ma szansę wejścia do parlamentu. Po przejrzeniu list wyborczych, doszedłem do wniosku, że takim kandydatem dla mnie jest Stanisław Folwarczny.

ADAM KRUMNIKL,
politolog

JAN RYŁKO,
prezes Polskiego Związku
Kulturalno-Oświatowego

Zdjęcie: ARC

Dlaczego warto głosować na Stanisława Folwarcznego? Dlatego, że nie warto głosować na partie, które prezentują się na billboardach i obiecują, że naprawią państwo, a miały już taką możliwość i nic z tego nie wy-

wybiera tylko jedną osobę na liście, najmocniejsze wsparcie danej osoby jest realizowane przez wykorzystanie wyłącznie jednego głosu preferencyjnego na owego kandydata.

Sądzę, iż wspieranie polskich kandydatów na listach wyborczych czeskich partii powinno iść w parze z chłopskim rozumem i pragmatycznym podejściem do sytuacji politycznej w kraju. Głosując na mniejsze partie, które raczej nie wejdą do Izby Poselskiej, wyborca ryzykuje, że jego głos przepadnie. Tak stało się podczas ostatnich wyborów, kiedy wiele głosów na polskich posłów na liście SPOZ przepadło, kiedy partii nie udało się wejść do parlamentu.

Uważam, że największe szanse ma jednak kandydat ODS. Możliwe, że partia ta w naszym województwie otrzyma w tym roku połowę, tj. około 50 000 głosów. Kandydat, który uzyska 5 procent głosów preferencyjnych, może przeskakiwać innych kandydatów. Polskiemu kandydatowi może zatem wystarczyć już około 2500 głosów. W przypadku ODS istnieje więc realna szansa, że skoncentrowane głosy wyborców mogą przeforsować polskiego kandydata, paradoksalnie dzięki temu, że będzie miała stosunkowo niewielkie poparcie.

szło. Zresztą, gdy widzę niewyraźne osoby patrzące na nas z billboardów i chcące nas reprezentować w Pradze, mówię im „dziękuję“.

Dlatego powinniśmy głosować na osobistości z naszego regionu. Warto im zawierzyć i wesprzeć w dążeniach do zdobycia mandatu poselskiego. Dodatkowo, moim obowiązkiem – jako prezesa PZKO – jest wspierać wszystkich członków PZKO, którzy tego chcą. A jako jedyny z taką prośbą wystąpił Stanisław Folwarczny.

MARIUSZ WAŁACH,
przedsiębiorca

Zacznę od tego, iż zarzuty o tym, że Rada Kongresu Polaków uprawia politykę, są śmieszne. My nie popieramy żadnej partii politycznej. Polaków w Republice Czeskiej jest zwyczajnie zbyt mało, byśmy byli w stanie wpływać na wielką politykę. Nasze głosy nie sprawią więc, że w Pradze rządzić będzie prawica, czy lewica, albo że bezrobocie będzie mniejsze, a emerytury wyższe. Dlatego Rada Kongresu Polaków nie agituje na rzecz żadnej partii. Chodzi natomiast o czystą matematykę wyborczą. A z niej wynika, że największe szanse na poselski mandat ma Stanisław Folwarczny.

A druga strona medalu jest taka, że dla Polaków na Zaolziu Stanisław Folwarczny jest czytelnym kandydatem, ponieważ wszyscy znają jego dorobek w pracy na rzecz naszej społeczności. Gdyby został więc posłem, wiemy, czego możemy się po nim spodziewać. Jestem też pewny, że aktywnie działałby na rzecz naszej społeczności.

(wik)

Gródek zaprezentuje się w Skoczowie

W najbliższą niedzielę planowane jest podpisanie umowy o współpracy Gródka ze Skoczowem. Uroczystość, która odbędzie się w skoczowskim Teatrze Elektrycznym ma zwińczyć realizowany właśnie transgraniczny, europejski projekt „Sport pro active Skoczów i Hrádek. Promocja aktywności sportowo-turystycznej bez granic”.

W jego ramach w ubiegłym tygodniu delegacja gminy Skoczów odwiedziła samorząd w Gródku. Celem wizyty była promocja Skoczowa nad Olzą. Gości z Polski przywitał wójt Robert Borski. Z kolei Maciej Bieniek, zastępca przewodniczącego Rady Miejskiej Skoczowa oraz sołtys wsi Ochaby, przybliżył histo-

rię kontaktów obu społeczności. W trakcie spotkania obejrzano też film promujący Skoczów oraz prezentację multimedialną gminy Gródek. Gospodarze pokazali też skoczowianom najważniejsze miejscowe atrakcje turystyczne.

Współpraca podskoczowskich Ochab z Gródkiem trwa od 2011 r. W ubiegłym roku gminy przygotowały wspólny europejski projekt „Sport pro active Skoczów i Hrádek. Promocja aktywności sportowo-turystycznej bez granic”, którego główną ideą jest zbliżenie obu społeczności, wzajemne poznanie mieszkańców oraz wspólne przedsięwzięcia na różnych płaszczyznach.

W ramach projektu zaplanowano

dwie duże imprezy sportowo-rekreacyjne: kwietniowy bieg w Gródku

oraz lipcową Transgraniczną Spartakiadę Rodzinną w Ochabach. Repre-

zentanci Gródka wzięli także udział w tradycyjnym Crossie Świętojańskim w Pogórze.

W projekcie zaplanowano ponadto wytyczenie ogólnodostępnych szlaków nordic walking, trzech w Skoczowie i dwóch w Gródku, a dodatkowo na skoczowskiej Kaplicówce stanie makieta prezentująca roztaczającą się z tego miejsca piękną panoramę Beskidów.

Zwinięciem projektu będzie jednak spotkanie połączone z promocją czeskiej gminy w Skoczowie. Wydarzenie, podczas którego zaplanowano podpisanie oficjalnej umowy o współpracy obu gmin, odbędzie się w skoczowskim Teatrze Elektrycznym, 27 października o godzinie 15. (wik)

Fot. ARC

Delegacja ze Skoczowa gościła niedawno w gminie Gródek.

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Olza w... Bieszczadach

W dniach 11-13 października grupa pezetkarców z MK PZKO w Końskiej na Osówkach oraz zainteresowanych osób, pod przewodnictwem wiceprezesa Koła Danuty Wałach, zwiedziła odległe o ponad 300 km Bieszczady, korzystając z polskiego autobusu. To także plusek Unii Europejskiej. Pogoda dopisała, toteż złota jesień bieszczadzka wszystkich zauroczyła, podobnie jak stale zmieniające się panoramy górskie Beskidu Niskiego i Bieszczadów. Po drodze zaskakiwały podobne lub tożsame z naszymi nazwy takich miejscowości jak: Symbark, Dobra, Ropica (Ropica Polska), Krasne, Dębowiec, Gródek, Pastwiska, Jaworina, czy wzgórze Kiczera w Puławach, Bukowiec nad Jeziorem Solińskim.

Uczestnicy wycieczki ulokowali się w Ośrodku Wczasów Zdrowotnych w Rudawce, skąd kolejno wyruszyli zwiedzać pobliskie Puławy z agroturystycznym ośrodkiem i wyciągiem na Kiczere oraz dom modlitwy, uprzednio jeszcze Hutę Szklarską Artystyczną i Gospodarczą „Sabina” w Rymanowie, Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku z ciekawie zaistalowanym dawnym galicyjskim rynkiem oraz obiektami architektury miejskiej, wiejskiej, sakralnej itp. Wspaniałe wrażenia wynieśli także z pobytu i rejsu stateczkiem po Jeziorze (Zalewie) Solińskim w Górach Sanocko-Turczańskich.

I jeszcze jedno – znaleźliśmy Olzę w Bieszczadach. Znajduje się na przełomie Wisłoka w Rudawce Rymanowskiej. Jest to największa w polskich Karpatach odkrywka łupków mienilitowych. To właśnie tę 40-metrową ścianę łupkową nazwano osuwiskiem Olzy (stąd Targi Rolnicze w Rudawce Rymanowskiej pod Olzą oraz Championat Konia Huculskiego nad Wisłokiem u podnóża Olzy). Ciekawe, co tę nazwę wiąże z naszą Olzą? To wspaniałe miejsce związane jest z papieżem Janem Pawłem II, wówczas arcybiskupem krakowskim i kardynałem Karolem Wojtyłą, który często tu bywał. Był tu także w roku 1978, gdzie dowiedział się o

Spotkanie z Zaolziakami, którzy osiedlili się w Bieszczadach.

śmierci papieża Jana Pawła I i szybko wyjechał, by udać się na konklawe do Rzymu, gdzie został wybrany na papieża. O miejscu tym nie zapomnieli, odnotował go w refleksyjnym wierszu „Źródło”, który zamieścił w swym zbiorze poetyckim „Tryptyk Rzymski”. U podnóża owej Olzy umieszczono mały pomniczek i tablicę informującą o tych faktach.

Drugim istotnym celem tej wycieczki było spotkanie z naszymi rodakami, którzy pod koniec lat 60. i na początku lat 70. XX wieku wyemigrowali z naszego terenu do Bieszczad. Chodzi o członków Ewangelicznej Wspólnoty Zielonościwkowej, którzy pragnęli tam, wówczas na odludziu, żyć i wierzyć w Boga w myśl swych zasad wiary. Wspólnota ta posiada w Polsce sześć zborów i zrzesza około 500 wiernych. Są to zbory w następujących miejscowościach: Walim (pastor Wojciech Maciak), Gorlice (Aleksander Janik), Puławy (Karol Rusnok), Sanok (Tadeusz Krzok), Wisłoczek (Bogdan Rusnok), Wola Piotrowa (Czesław Wigłasz). Naszym przewodnikiem i opiekunem był pastor z Wisłoczka. Tam także w domu modlitwy, który jest równocześnie czymś w rodzaju domu kultury i miejscem spotkań, odbyło się spotkanie z rodakami, którzy pochodzili z Końskiej, Nieborów, Tyry, Oldrzychowic itd. Pokazano nam dokumentalny film, nakręcony z okazji

czterdziestolecia istnienia zboru (1969-2009).

Dziś Wisłoczek prezentuje się dobrze. W 25 domostwach żyje około 160 mieszkańców, jest jednoklasowa szkoła i dom modlitwy z 1994 roku. Ludność utrzymuje się głównie z hodowli bydła i mleczarstwa. Polska Ludowa wypędzając stąd miejscowych Łemków, wszystko zniszczyła doszczętnie. Pozostał tylko cmentarz, gdzie oprócz kilku pierwotnych krzyży i ich szczątków spoczywają już ci, którzy opuścili swe domy na Zaolziu i w niewiarygodnie trudnych warunkach wieś odbudowali od nowa.

Rozkoszując się widokami i rozpatrując ostatnie przeżycia i nową wiedzę na temat dawnej Galicji, tak sobie pomyślałem: Pod koniec XIX i na początku XX wieku tysiące Galicjan uciekając przed biedą wędrowało na Śląsk Cieszyński, przede wszystkim jednak w okolice Ostrawy w poszukiwaniu pracy i chleba. Natomiast w drugiej połowie XX wieku setki Zaolziaków opuszczając swe domy i pracę wędrowały w odwrotnym kierunku, realizując swe ideały religijne. Ci pierwsi przyszli zarobić, ale także rozbudować nasz region szerzej pojęty, ci drudzy zaś przyjechali w tamte strony szukając raj (rajska przyroda tu istotnie jest obecna) odbudowali zniszczone tereny Bieszczadów. Przestali być polską mniejszością narodową, pozostając nadal mniejszością wyznaniową, ale przecież nikogo

innego tu nie było. Czy jednak ten fakt pomógł im w bardzo trudnych początkach.

Równocześnie pomyślałem, czy my, Polacy z lewego brzegu Olzy, gdyby zaistniała taka konieczność lub wewnętrzny mus, potrafilibyśmy zbudować sobie miasto sami dla siebie od podstaw i zamieszkać w nim razem. Czy stać by nas było na takie poświęcenie i czy wytrzymałibyśmy sami ze sobą? **Kazimierz Jaworski**

***

Pożegnanie lata

W jeden z październikowych czwartków frysz-taccy PZKO-wcy, na tradycyjnym już jesien-nym spotkaniu świetlicowym, żegnali kończące się lato. Po wejściu do budynku – na wszystkich czekała miła niespodzianka. Od dawna mówiono o remoncie obiektu, ale to właśnie tego dnia wszyscy obejrzeli świeżo zamontowane nowoczesne okna plastikowe oraz pełno różnych rzeczy potrzebnych do remontu. Prace zostały więc rozpoczęte! Ogromne zaangażowanie „średniaków” i „młodych” – ich upartość, konsekwencja i determinacja sprawiły, że jest tak, jak zamierzali. Robią to dla nas wszystkich. Trochę wiemy, a trochę domyślamy się jakie były kłopoty z zorganizowaniem gotówki, załatwianiem różnego rodzaju potwierdzeń, pozwoleń i w ogóle wszystkiego, żeby można było wreszcie stuknąć młotkiem w ścianę.

Za to należy się młodym ludziom głęboki ukłon i serdeczne podziękowanie. Po rozpoczęciu spotkania przez prezesa MK PZKO, Janusza Wałoszka, zgromadzeni członkowie Koła, goście, przyjaciele i sympatycy wysłuchali krótkiego wystąpienia dwóch uczniów miejscowej podstawówki oraz bloku pieśni w wykonaniu chóru żeńskiego „Kalina” pod batutą dyrygenta O. Winklera. Wreszcie przy smacznym jabłkowym kołaczku, kawie oraz jeszcze lepszych stry-kach rozpoczęły się „długie Polaków rozmowy”. Zaś lato żegnało się z nami istic po królewsku, słoneczną piękną pogodą z „babim latem” przy skroni. **Wanda Kondziołkowa**

REKLAMA

15

ZEMANOVCI
STRANA PRÁV OBČANŮ

Czynami ponad obietnice.

Andrzej Feber - wójt sukcesu,
w służbie naszemu społeczeństwu ponad 24 lata,
z zasadami, godny zaufania.

Na kogo głosować?

Wszyscy jesteśmy naoczniymi świadkami, dokąd zaprowadziły nas ubiegłe rządy. Sytuacja wielu ludzi w całej republice, w tym również naszego społeczeństwa, jest nie do pozazdroszczenia. Nie zgadzamy się z polityką partii do niedawna rządzących, polityką pazerności, kultu pieniądza, gromadzenia niewyobrażalnie olbrzymiego majątku, ale też z ubóstwem biednych i niegodnym życiem. Głos na te partie jest głosem zmarnowanym, i zmarnowana będzie szansa na zmiany. Obywatele mają już dosyć borykania się na co dzień z bezsilnością wobec trudów życia powszedniego, przy czym codziennie słysząc, ile miliardów znajduje się na prywatnych kontach. Zdecydowana większość pragnie zmian we wszystkich dziedzinach.

Aktualny prezydent Miloš Zeman, którego rząd w latach 1998-2002 wniósł stabilność ekonomiczną i społeczną i którego rząd dzisiejszy również działa w tym samym kierunku, był i jest przychylnie ustosunkowany do polskiej mniejszości narodowej (umożliwił uzyskanie dotacji na budowę szkoły w Gnojniku i dla mass mediów). **Partia SPOZ – nr 15, jako jedyna ma w swoim programie wychodzenie naprzeciw potrzebom mniejszości narodowych.** Ma stale wzrastające preferencje wyborcze i w dodatku zaproponowała trzem Polakom dogodne miejsca na swojej liście wyborczej. Na miejscu 4. kandyduje wójt gminy Stonawa, inż. **Andrzej Feber**, na miejscu 9. **doc. MUDr Bogusław Chwajol, CSc.**, a w drugiej dziesiątce figuruje solista operowy, **mgr Klemens Słowioczek**. Wszyscy znani są ze swojej działalności profesjonalnej i wyjątkowego zaangażowania na rzecz polskiej społeczności. **Prosimy zatem o oddanie głosów na SPOZ (nr 15), dając również głosy preferencyjne wyżej wymienionym polskim kandydatom.**

GŁOSIK

Uratuj muchomora!

Głosik i Ludmiłka wybrali się na grzyby. Był przecież piękny, jesienny dzień, a jesień to najlepsza pora na grzybobranie, gdyż teraz właśnie jednocześnie występuje najwięcej gatunków. Wśród nich są podgrzybki, borowiki i kozaki, zaliczane do grzybów kapeluszowych, które w urodzajnych w grzyby latach goszczą w lasach aż do późnej jesieni.

Na wyprawę do lasu Głosik wziął ze sobą wiklinowy koszyk, a Ludmiłka... aparat fotograficzny. – Co będziesz fotografować? – zainteresował się Głosik. – Grzyby – odpowiedziała jego towarzyska. Kiedy jednak Głosik zebrał już kilka ładnych, zdrowych grzybów, trochę się zdziwił, że Ludmiłka nie chciała ich uwiecznić swoim aparatem. – Szukam prawdziwej ozdoby lasu. Ma duże czerwono-żółtawe kapelusze z białymi cętkami, dochodzące do średnicy dwudziestu centymetrów – wyjaśniła Ludmiłka.

Fot. MAREK SANTARIUS

Czy wiecie, o jakim grzybie mowa? Tak, to muchomor czerwony, którego pojawienie się w lesie jest nieodwołalną oznaką nadejścia jesieni.

Głosik też odgadł, o jakim to „trujaku” mówi jego koleżanka. – Ależ Ludmiłko! Muchomor jest przecież trujący. Nie wolno się do niego zbliżać! – wykrzyknął ze zgrozą.

– Spokojnie, Głosiku, przecież nie zamierzam go jeść, tylko zrobić mu zdjęcie. Od patrzenia na muchomory nikt się jeszcze nie zatrzał. Są wprawdzie niejadalne, ale za to bardzo

piękne – wyjaśniła Ludmiłka i poszła w głąb lasu kontynuować swoje poszukiwania. Jednak kiedy znalazła pierwszego muchomora, nagle... posmutniała. – Od razu widać, że byli tu już grzybiarze – powiedziała i wskazała na muchomory. Leżały ze złamaną nóżką, rozdeptane...

Ludmiłka miała rację. Muchomorów i innych trujących grzybów nie wolno wprawdzie jeść, ale to nie znaczy, że należy je niszczyć. Czy wiecie, że na przykład muchomory czerwone są wręcz nieodzowne młodym jodłom i świerkom do prawidłowego rozwoju? Delikatne strzępki grzyba otaczają korzenie drzew i pomagają im pobierać wodę. Niekiedy korzenie sadzonek specjalnie zaraża się zarodnikami grzybów, aby ułatwić im rozwój. Poza tym wiele niejadalnych dla ludzi grzybów stanowi pożywienie dla żyjących w lesie zwierząt.

KROPKA

Z bajką do małych pacjentów

Myslicie, że dzieci leżące w szpitalu się nudzą? Może w niektórych szpitalach tak, ale na pewno nie w Trzyńcu! Do małych pacjentów oddziału pediatrycznego przyjeżdża tutaj już kolejny rok z rzędu Agencja Teatralna Křesadlo, która ma za zadanie zabawić i rozвесelić młodych widzów. Dla pacjentów wystawiają teatryki. W środę 16 października zagrali dla dzieci bajkę „O piesku i kotku”.

Jak podkreślają lekarze, pobyt w szpitalu to dla dziecka trudne przeżycie, pomimo tego, że może tam z nim przebywać jeden z rodziców. Jak

wyjaśniła Andrea Cencialová, terapeutka z oddziału pediatrycznego w Trzyńcu, pracownicy szpitala cieszą się, że jest ktoś, kto pomaga małym pacjentom zapomnieć o chorobie i przebywaniu poza domem. – Występ aktorów, którzy wciągają dzieci do swojej bajkowej opowieści, jest dobrą okazją do nawiązania kontaktu z małym pacjentem. Doceniają to lekarze i pielęgniarki, którzy dbają o dzieci na oddziale. Spokojne dziecko lepiej współpracuje przy zabiegu medycznym czy badaniu – powiedziała Andrea Cencialová. – Miłe jest to,

że bajkowe przedstawienia Agencji Křesadlo bardzo się podobają nie tylko dzieciom, ale także ich rodzicom. Bardzo się cieszymy, że teatryki będą do nas nadal przyjeżdżały – dodała.

Jednym z ważnych działań Szpitala Trzyńca jest troska o najmłodszych pacjentów. Placówka stara się, by w czasie leczenia czuli się tutaj dobrze. Przedstawienia teatralne to jeden ze sposobów, jak umilić dzieciom okres spędzony w szpitalu. W realizacji tej inicjatywy pomaga kilku sponsorów.

(ep)

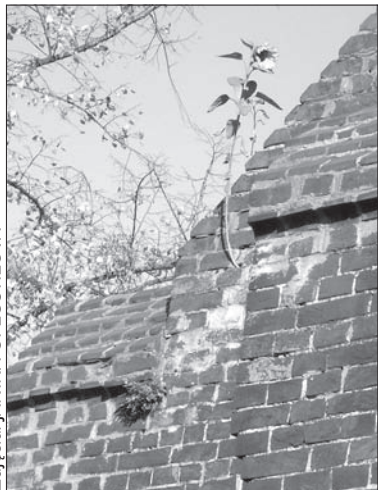
Fotograficzne zagadki

Tropiciiele wyruszyli na wycieczkę w poszukiwaniu Pani Jesieni. Śladów odkryli bardzo dużo i też wiele znaków zaobserwowali. Przesyłają dwa zdjęcia z jesiennych wypraw. Kto rozpozna górę, pod którą tropiciiele

odpoczęli – niech napisze – będzie nagroda. Kto z dorosłych odgadnie miejsce, w którym ten piękny słonecznik rośnie – niech napisze – będzie niespodzianka. Życzymy wszystkim ciekawych jesiennych spacerów. Nie

obawiajcie się – nagród nie zabraknie, ponieważ tropiciiele i ich krewni nie biorą udziału w konkursie. Podaję adres, pod którym czekam na poprawne odpowiedzi: przedszkolepogoda@seznam.cz.

pani Aknaja

Zdjęcia: JANINA OPLUŠTILOVÁ

Co to za miejsce, w którym rośnie ten piękny słonecznik?

Kto rozpozna górę, pod którą odpoczęli tropiciiele?

WITAMY

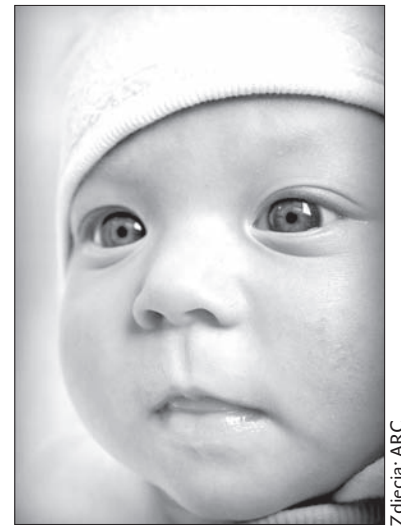

Miriam Malounek przyszła na świat 10 kwietnia 2013 roku w Boskovicach. Ważyła 3580 g i mierzyła 49 cm. Rodzice dziewczynki to Aneta i Petr Malounek. Pani Aneta (z domu Marcolowa) pochodzi z Bogumina, jest narodowości polskiej. Pan Petr pochodzi z Velkých Opatovic. Rodzice razem z dwójką dzieci: Miriam oraz półtoroletnim Ferdusiem, mieszkają obecnie w Boskovicach. Imię dla nowego członka rodziny wybrała mama. Jak napisali nam dziadkowie Marcolowie z Bogumina, są bardzo szczęśliwi i cieszą się z pary wnucząt. To oni przysłali do redakcji zdjęcie Miriam, które wybrała mama dziewczynki.

Miriam to imię żeńskie pochodzenia hebrajskiego, które oznacza „być pięknym lub wspaniałym”. W języku syryjskim oznacza „Pani”, a także: „oredowniczka, piękna, napawająca radością”; inne źródła podają też znaczenie tego imienia jako: „gorzyc, smutek, ukochana”. Utrwalonym polskim odpowiednikiem tego imienia jest Maria.

Kludia Kaplan urodziła się 22 maja 2013 roku w Brnie, ważyła 3170 g i mierzyła 48 cm. Dziewczynka jest pierwszym dzieckiem Janki (z domu Wałaskiej) i Libora Kaplań. Mama dziewczynki pochodzi z

Trzyńca, a ojciec z Opawy. Obecnie młoda rodzinka mieszka w Brnie. Zdjęcie przysłała do redakcji jej babcia Anna Wałaska.

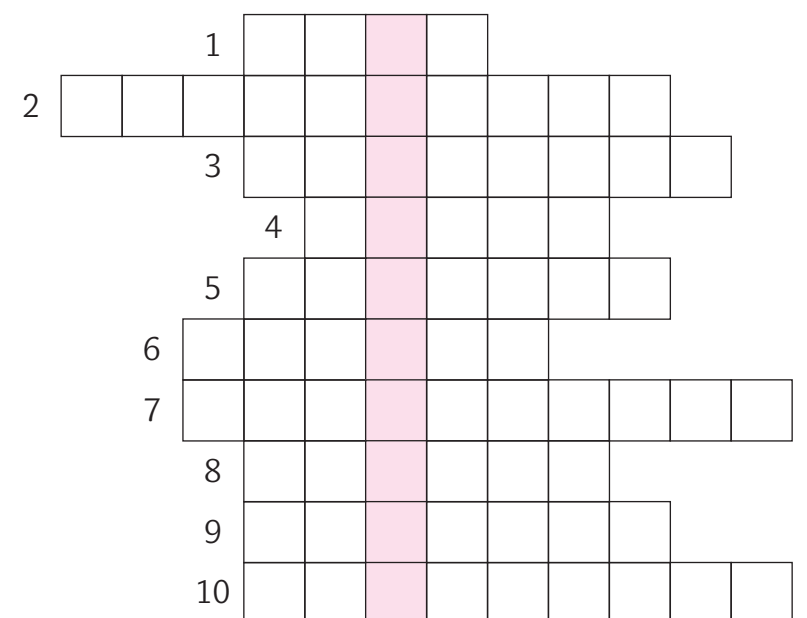
Zdjęcia: ARC

Kludia to imię żeńskie pochodzenia łacińskiego (Claudia). Wywodzi się od nazwy rzymskiego rodu Klaudiuszów. Imię Kludia nosiły wszystkie kobiety z tego rodu. Istnieje też pochodna forma tego imienia: Kludyna. Imię Kludia nosiło i nosi wiele znanych kobiet, m.in. włoska aktorka Claudia Cardinale, polska kompozytorka Kludia Pasternak czy szesnastowieczna królowa Francji Kludia Walezjuszka. **(ep)**

KRZYŻÓWKA

Zapraszamy do rozwiązywania. Na odpowiedzi czekamy do 28 października. Książkę za poprawne rozwiązanie poprzedniej krzyżówki otrzymuje **Adelka Cieślak** z Milikowa.

1. Indiański namiot 2. Inaczej śmigłowiec 3. Na przykład Niagara 4. Tajemniczy w tytule książki Frances Hodgson Burnett 5. Plac, na którym stoją samochody 6. Po nim rosną grzyby 7. Miejsce, w którym pasażerowie wsiadają i wysiadają z pociągu czy autobusu 8. Mama mamy albo taty 9. Na nim powieszisz ubranie w szafie 10. Inaczej medykament. **(ep)**

CZWARTEK 24 października

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 8.00 Wiadomości 8.10 Polityka przy kawie 9.00 Serialowa Jedynka - Komisarz Alex (s.) 9.55 Natura w Jedyńce: Osobliwości mórz i oceanów - Similan 11.00 Świat się kręci 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Przepis dnia (s.) 12.45 Natura w Jedyńce - Osobliwości mórz i oceanów - Malpelo i Gorgona 13.55 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.25 Moda na sukces (s.) 14.50 Przepis dnia (s.) 15.00 Wiadomości 15.15 Klan (s.) 15.45 Bonanza (s.) 16.40 Polska non stop - magazyn reporterów 17.00 Teleexpress 17.25 Jaka to melodia? (teleturniej) 17.55 Klan (s.) 18.30 Świat się kręci 19.20 Przepis dnia (s.) 19.30 Wiadomości 20.30 Ojciec Mateusz (s.) 21.25 Sprawa dla reportera 22.30 Wiesz co dobre - Limuzyna Daimler.

TVP 2

5.55 Faceci do wzięcia (s.) 6.30 Lokatorzy (s.) 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.40 Barwy szczęścia (s.) 11.20 Na dobre i na złe (s.) 12.15 Makłowicz w podróży 12.45 Wojciech Cejrowski - boso przez świat 13.25 Szkoła życia (s.) 14.15 Postaw na milion 15.10 Rodzinka.pl (s.) 15.45 Panorama Kraj 16.15 Na dobre i na złe (s.) 17.15 Szkoła życia (s.) 18.00 Panorama 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (s.) 20.40 Chłopaki też płaczą 22.40 Kocham kino - Ajami.

TV KATOWICE

6.30 Raport z Polski 7.00 Echa dnia 7.30 Aktualności Flesz Poranne 7.40 Poranek z TVP Katowice 8.00 Co niesie dzień 8.35 Odzyskana nadzieja - Życie na chemii 9.00 Era Wynalazków 9.20 Saga rodów - Ród Durko 9.45 Raport z Polski 10.20 Ogień i inni 11.15 Lider 11.45 Antenowe remanenty - TV Nostalgia 13.05 Szlakiem gwiazd - Daniel Olbrychski 13.30 Małe ojczyzny - Ziemia pełna piękna i bólu 14.05 Odzyskana nadzieja - Życie na chemii 14.25 Glob - Magazyn Nowości Naukowych 15.05 Cud zdrowia 15.30 Podwodna Polska 16.00 Raport z Polski 16.30 Relacje 17.00 Nożem i widelcem 17.30 Aktualności Flesz 17.45 Ekosonda 18.15 Informator KZK GOP 18.30 Aktualności 18.50 Gość Aktualności 19.00 Telekurier 19.30 Ogródek bez ogródek 19.50 Zapiski Łazęgi 20.25 Eurowiadomości 20.35 Ekosonda 21.05 Echa dnia 22.00 Aktualności Wieczorne 22.35 ONZ - utopia czy bezsilność 23.45 Glob - Magazyn Nowości Naukowych.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.15 Świat według Kiepskich (s.) 9.00 Malanowski i Partnerzy 10.00 Trudne sprawy 3 11.00 Dlaczego ja? 12.00 Fat Killers - zabójcy tuszczu 13.00 Czyja wina? 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Trudne sprawy 15.50 Wyda-

zenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy 11 17.00 Dlaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.00 Zdrady 2 (s.) 21.00 Hotel 52 (s.) 22.00 2XL 23.00 Fat Killers - zabójcy tuszczu 0.05 Tsotsi (dramat kopr.).

TVC 1

5.59 Studio 6 8.45 Wszystko o gotowaniu 9.00 Córki McLeoda (s.) 9.45 13. komnata J. Hubinskiej 10.15 Cuda natury 11.30 Podróż po... 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Wszystko o gotowaniu 14.20 Naciągacze (s.) 15.10 Bolkoviny 16.00 Podróżomania 16.30 AZ kwiz 16.55 Wszystko-party 17.55 Wiadomości regionalne 18.25 Taxi 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Wybory 2013 22.20 Hercules Poirot: Pierwsze, drugie... zapnij mi obuwie (film).

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Prywatne muzea 9.10 Łowy w Afryce 10.10 Wyspy zapomnianego spokoju 10.45 Wspaniały Buck Howard (film) 12.15 Emocje a my 12.45 Obey są nasi 13.15 Pojedynek przywódców 14.00 Architektura 14.30 Mity i fakty historii 15.20 Królestwo natury 15.45 Odkrywanie planety Ocean 16.35 Zamarznięta planeta 17.25 Czerwony Karzeł (s.) 17.55 Doktor Who (s.) 18.45 Wieczorynka 18.55 Everwood (s.) 19.35 Prywatne muzea 19.50 Wiadomości w j. migowym 20.00 Paryż 21.10 Downton Abbey (s.) 22.20 Gra o tron (s.) 23.15 Zbrodnia (s.).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica (s.) 9.50 Ogólniak z o.o. (s.) 11.05 Dwóch i pół (s.) 11.25 Pępek świata (s.) 11.50 Tescoma ze smakiem 12.00 Południowe wiadomości 12.35 Sue Thomas (s.) 13.30 Dowody zbrodni (s.) 14.25 Dr House (s.) 15.25 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 16.30 Dwóch i pół (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości 17.35 Mentalista (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.30 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 22.30 Wieczorne wiadomości 23.00 Skazany na piekło (film) 0.45 V: Goście (s.).

PRIMA

6.40 Policja Hamburg (s.) 7.40 Pan Złota Rączka (s.) 8.25 Alf (s.) 9.10 Napisła: morderstwo (s.) 10.15 Policja Hamburg (s.) 11.15 Inga Lindstrom: Dom pełen wspomnień (film) 13.20 Strażnik Teksasu (s.) 14.20 Lekarz z gór (s.) 15.20 Big Ben (s.) 17.40 Popołudniowe wiadomości 18.00 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.40 Wiadomości z willi 19.55 VIP wiadomości 20.15 Wybrańcy 21.35 Życiowe rozdroża 22.40 Rizzoli & Isles (s.) 23.35 Zabójcze umysły (s.) 0.35 Słonecznie, tu i tam morderstwo (s.).

PIĄTEK 25 października

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 7.45 ZUS dla ciebie 8.00 Wiadomości 8.10 Polityka przy kawie 9.00 Serialowa Jedynka - Ojciec Mateusz (s.) 9.55 Natura w Jedyńce - Osobliwości mórz i oceanów - Malpelo i Gorgona 11.00 Świat się kręci 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.25 Przepis dnia (s.) 12.40 Natura w Jedyńce - Osobliwości mórz i oceanów - Bali 13.35 Jedna Scena - Wojacek 14.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.30 Masz prawo znać prawo - Pieniądze żony, pieniądze męża 14.50 Przepis dnia (s.) 15.00 Wiadomości 15.15 Klan (s.) 15.40 Sprawa dla reportera 16.40 Polska non stop - mag. reporterów 17.00 Teleexpress 17.25 Podnoszenie ciężarów: Mistrzostwa Świata we Wrocławiu - kat. do 85 kg mężczyzn 19.20 Przepis dnia (s.) 19.30 Wiadomości 20.10 WRC Katalonia 20.30 Popiełuszko - Wolność jest w nas 21.30 Weekendowy Hit Jedynki - Indiana Jones i ostatnia krucjata 23.45 Piła 6 (s.) 1.20 Weekendowy mag. filmowy.

TVP 2

6.25 Lokatorzy (s.) 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.40 Barwy szczęścia (s.) 11.20 Na dobre i na złe (s.) 12.15 Banda pawianów 12.45 Wojciech Cejrowski - boso przez świat 13.25 Szkoła życia (s.) 14.15 Pojedynek nie na żarty 15.05 Rodzinka.pl (s.) 15.45 Panorama Kraj 16.20 U Pana Boga w ogródku 17.15 Szkoła życia (s.) 18.00 Panorama 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (s.) 20.00 Boscy w sieci (s.) 20.05 Barwy szczęścia (s.) 20.40 Rodzinka.pl (s.) 21.50 Dzięki Bogu już weekend 23.05 Tylko dla dorosłych 23.20 Piąty Stadion LIVE 23.25 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 0.20 Chłopaki też płaczą.

TV KATOWICE

6.30 Raport z Polski 7.00 Echa dnia 7.30 Aktualności Flesz Poranne 7.40 Poranek z TVP Katowice 8.00 Co niesie dzień 8.35 Odzyskana nadzieja - Operacja 9.00 Czas na jazdę 9.20 Saga rodów - Ród Mycielskich 9.45 Raport z Polski 10.15 ONZ - utopia czy bezsilność 11.15 Relacje 11.45 Kabaretowa scena Trójki - Przechowalnia 12.35 Jak podbić Warszawę - Steffen Moeller 13.00 Skarby prowincji Aleksandrów Kujawski 13.20 Polacy tu i tam 14.05 Odzyskana nadzieja - Operacja 14.30 Uwaga Równowaga 15.05 Czas na jazdę 15.20 Rawa blues 15.50 Gramy dla Was 16.00 Raport z Polski 17.00 Reportaż 17.30 Aktualności Flesz 17.45 Eurowiadomości 18.00 Trudny rynek 18.30 Aktualności 19.00 Telekurier 19.30 Elementarz mam 20.25 Czas na jazdę 21.05 Echa dnia 22.00 Aktualności Wieczorne 22.35 Dzień powszedni w Kabulu 23.45 Uwaga Równowaga.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.15 Świat według Kiepskich (s.) 9.00 Malanowski i Partnerzy 10.00 Trudne sprawy 3 11.00 Dlaczego ja? 12.00 Nasz nowy dom 13.00 Czyja wina? 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Trudne sprawy 6 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy 11 17.00 Dlaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.00 Tylko taniec - Got to Dance 4 22.00 Zombieland (komedia USA) 0.00 Tora! Tora! Tora! (dramat kopr.).

TVC 1

5.59 Studio 6 8.45 Wszystko o gotowaniu 9.00 Córki McLeoda (s.) 9.45

Chłopaki w akcji 10.10 Historie sław 11.05 Życie na zamku (s.) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Wszystko o gotowaniu 14.20 Naciągacze (s.) 15.10 Bolkoviny 15.50 Śladami gwiazd 16.20 AZ kwiz 16.45 Mała farma 17.10 Łopatologicznie 17.55 Wiadomości regionalne 18.25 Pamiętnik Dity P. 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Karetka II (s.) 21.00 13. komnata J. Karasa 21.30 Wszystko -party 22.15 Nie wahaj się i kręć - wyd. specjalne 23.10 Policja kryminalna Paryż (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Prywatne muzea 9.10 Obrońca 9.40 Ludzkie ciało 10.35 1 dolar za życie 11.25 Na pływalni z T. Sedlącym 11.55 Chcesz mnie? 12.25 Tajemnice Biblii 13.15 Katastrofy lotnicze 14.10 Taipei 101 15.00 Przygody nauki i techniki 15.45 Żegnaj, planeto Pluto 16.35 Cel podróży: Nurkowanie 17.25 Czerwony Karzeł (s.) 17.55 Doktor Who (s.) 18.45 Wieczorynka 18.55 Everwood (s.) 19.35 Prywatne muzea 19.50 Wiadomości w j. migowym 20.00 Cudowna planeta 21.00 Ludzkie ciało 21.55 Klatka szaleńców II (film) 23.30 Tak jest, panie premierze (s.) 0.05 Przygody barona Munchausena (film).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica (s.) 9.45 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 11.00 Dwóch i pół (s.) 11.20 Pępek świata (s.) 11.50 Tescoma ze smakiem 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sue Thomas (s.) 13.30 Dowody zbrodni (s.) 14.25 Dr House (s.) 15.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 16.30 Dwóch i pół (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości 17.35 Mentalista (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Zamieimy się zonami 21.40 Seks w wielkim mieście (film) 0.20 Tajemnicza przeszłość (film).

PRIMA

6.15 Policja Hamburg (s.) 7.15 Pan Złota Rączka (s.) 8.00 Alf (s.) 8.50 Napisła: morderstwo (s.) 9.50 Policja Hamburg (s.) 10.50 Sekretne życie pszczoł (film) 13.20 Strażnik Teksasu (s.) 14.20 Lekarz z gór (s.) 15.20 Big Ben (s.) 17.40 Popołudniowe wiadomości 18.00 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.40 Wiadomości z willi 19.55 VIP wiadomości 20.15 Wybrańcy 22.10 Show Jana Krausa 23.10 Niebezpieczna dzielnica (film) 1.05 Uśpieni (film).

KALKULATOR PALIWOWY
Ceny paliw na stacjach z dnia 23. 10. 2013

Bielsko-Biała, CH Auchan

E95 5,29 zł

ON 5,29 zł

LPG 2,44 zł

Cieszyn, Statoil

E95 5,39 zł

ON 5,47 zł

LPG 2,67 zł

Cieszyn, Neste

E95 5,32 zł

ON 5,39 zł

Zebrzydowice, Orlen

E95 5,29 zł

ON 5,35 zł

LPG 2,61 zł

Czeski Cieszyn, Shell

E95 36,60 kc

ON 36,60 kc

TV POLONIA

PIĄTEK 25 października

6.10 Siła wyższa 7.00 Świat kobiety 7.30 Karrypel kontra Groszki 8.00 Pytanie na śniadanie 10.30 Wilnoteka 11.00 Polonia 24 11.40 Galeria (s.) 12.05 Barwy szczęścia (s.) 12.30 Łamigłówka - Zamek Królewski 12.35 Wiadomości 12.50 M jak miłość (s.) 13.50 Komisarz Alex (s.) 14.35 Zapiski Łazęgi - Widzeńsko 14.50 Mój pierwszy dzień 15.25 Złotopolscy (s.) 16.00 Hala odlotów 16.55 Galeria (s.) 17.20 Łamigłówka - Zamek Królewski 17.30 Teleexpress 17.55 To był rock! - Lady Pank '94 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Ex Libris 20.00 Wiadomości 20.50 Na dobre i na złe (s.) 21.45 Polonia w Komie 22.00 Polonia 24 22.45 Kobieta samotna.

SOBOTA 26 października

6.35 Złotopolscy (s.) 8.55 Polonia 24 9.40 Szatan z siódmej klasy 10.45 Załoga Eko II 11.15 Chłopi (s.) 12.10 Łamigłówka - konkurs 12.20 Pamiętaj o mnie 12.40 Ojciec Mateusz (s.) 13.30 Makłowicz w podróży - Mołdawia 14.00 Na dobre i na złe (s.) 15.00 Matka 24h 16.00 Kulturalni PL 17.00 Słownik polsko@polski, talk-show prof. Jana Miodka 17.25 Łamigłówka - konkurs 17.30 Teleexpress 17.55 M jak miłość (s.) 18.55 KFPP Opole - 45. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej OPOLE 2008 20.00 Wiadomości 20.45 Czas honoru 21.35 Pamiętaj o mnie 22.00 Polacy tu i tam - mag. polonijny 22.40 Kino Mistrzów - Bal na dworcu w Kuluszkach 0.15 Słownik polsko@polski, talk-show prof. Jana Miodka.

NIEDZIELA 27 października

6.00 Galeria (s.) 8.20 Polacy tu i tam - Magazyn polonijny 8.55 Kakus i Mały - Dlaczego praca malarza odpady wytwarza? 9.00 Łamigłówka - konkurs 9.05 Trzy Szalone Zera 9.40 Ziarno 10.10 Czterdziestolatek - dwadzieścia lat później (s.) 11.10 Pamiętaj o mnie 11.25 Szlakiem gwiazd - Zbigniew Zamachowski 11.50 Między ziemią a niebem 12.45 Pod Tarami 13.00 Transmisja Mszy Świętej z kościoła pw. św. Jana Chrzciciela w Przemęcie 14.20 Co nam w duszy gra - Nie ma jak kino 15.20 Okrasa łamie przepisy: Pomorski król - ziemniak 15.50 Alchemia zdrowia i urody 16.05 Skarby prowincji 16.25 Dziką Polską - Wpłyn na wodę. Dodać skrzydeł orlikom 16.55 Made in Poland 17.25 Łamigłówka - konkurs 17.30 Teleexpress 17.50 M jak miłość (s.) 18.50 Zapatrzeni w siebie - piosenki Marka Grechuty 20.00 Wiadomości 20.45 Ranczo (s.) 21.40 Pamiętaj o mnie 22.00 Tygodnik.pl 23.00 Czterdziestolatek - dwadzieścia lat później (s.) 0.05 Dziką Polską - Wpłyn na wodę. Dodać skrzydeł orlikom.

PONIEDZIAŁEK 28 października

6.10 To był rock! - Lady Pank '94 7.05 Las bliżej nas 7.25 Janka (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.30 Polonia w Komie 10.45 Tygodnik.pl 11.40 Galeria (s.) 12.05 Barwy szczęścia (s.) 12.30 Łamigłówka - Zamek Królewski 12.35 Wiadomości 12.50 Ranczo (s.) 13.45 Made in Poland 14.20 Kulturalni PL 15.20 Naszaarmia.pl 15.50 Złotopolscy (s.) 16.20 Jak to działa - pr. popularnonaukowy: Laser 16.55 Galeria (s.) 17.30 Teleexpress 17.55 Tacy sami - Matka z wózkiem 18.25 Piękniejsza Polska 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Cafe Historia - Naziści pod sąd 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Wiedźmin 22.00 Polonia 24 22.45 Tomasz Lis na żywo 23.50 Śladami Podlasiian - Nowy York.

KALKULATOR WALUTOWY
Kursy walut w kantorach z dnia 23. 10. 2013

	Cieszyn, ul. Zamkowa		Bielsko-Biała, CH Auchan	
	kupno	sprzedaż	kupno	sprzedaż
CZK	0,161	0,162	0,159	0,164
EUR	4,150	4,190	4,120	4,220
USD	3,020	3,140	2,980	3,080
Czeski Cieszyn, dworzec				
	kupno		sprzedaż	
PLN		6,10		6,23
EUR		25,25		26,00
USD		18,50		19,20

(wik)

WSPOMNIENIA

*Kto kochał – nie zapomni,
Kto znał – niechaj wspomni.*

Dzisiaj upływa 20. rocznica śmierci

śp. MICHAŁA BORZY

z Czeskiego Cieszyna. O chwilę wspomnień proszą żona i syn z rodziną.

AD-092

PODZIĘKOWANIA

Składamy serdeczne podziękowania krewnym, sąsiadom, kolegom i znajomym za wyrazy współczucia, kwiaty i udział w pogrzebie naszego Drogiego Zmarłego

śp. FRANCISZKA FILIPKA

Dziękujemy również ks. Stanisławowi Jochymkowi za dostojne przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego. Zasmucona rodzina.

RK-155

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Smerfy 2 (24, 25, godz. 15.30); Příběh kmotra (24, 25, godz. 18.00); Bitwa roku (24, 25, godz. 17.45); Maczeta zabija (24, 25, godz. 20.00); Ici-bas (24, 25, godz. 20.30); **KARWINA – Centrum:** Turbo (24, godz. 17.30); Příběh kmotra (24, 25, godz. 20.00); Bitwa roku (25, godz. 17.30); **TRZY- NIEC – Kosmos:** Bitwa roku (24, 25, godz. 17.30); Maczeta zabija (24, 25, godz. 20.00); **BYSTRZYCA:** Parada (25, godz. 19.30); **CZ. CIESZYN – Central:** Čtyřlístek ve službách krále (25, godz. 17.00); **CIESZYN – Piast:** Wafesa. Człowiek z nadziei (24, godz. 18.00); Turbo (24, godz. 14.00, 16.00, 25, godz. 15.00); Mój biegun (25, godz. 16.45, 18.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05, so: godz. 17.30 Ostrava 107,3 MHz i Trzyńiec 105,3 MHz.

CO W TERENIE

BUKOWIEC – Gmina i Klub Seniora zapraszają w dniach 27. 10.-1. 11. w godz. 10.00-18.00 do remizy strażackiej na wystawę szopek i starych ozdób świątecznych. Możliwość zakupu domowych wypieków, pierniczków miodowych i ręcznych wyrobów. Wstęp – dowolne datki.

PTTS „BŚ” – Zaprasza członków i sympatyków na wycieczkę: Koszarzyska – Mała Kikula – Łomna, która

odbędzie się 26. 10. Odjazd pociągu z Cz. Cieszyna o godz. 7.19 do Bystrzyca, dalej autobusem do Koszarzysk. Inf. tel. 552 321 402, 604 879 793, www.ptts-beskidslaski.cz.

STONAWA – Zarząd MK PZKO oraz Gminny Ośrodek Kultury w Lubomi zapraszają wszystkich członków i sympatyków Koła na spotkanie z folklorem „Śląskie tradycje artystyczne po obu stronach granicy”, które odbędzie się w niedzielę 27. 10. o godz. 16.00 w Domu PZKO w Stonawie. W programie wystąpią: chór „Echo” z Syryni, zespół „Syryniczki” z Syryni, chór „Śárka” z Suchej Górnej, zespół „Dziecka ze Stonawy”, młodzieżowa grupa teatralna z Lubomi oraz Chór Mieszany „Stonawa”.

PTTS „BŚ” oraz PTTK GOLESZÓW – Zapraszają 26. 10. na „Marsz pamięci” do pomnika poległych partyzantów pod Małą Czantorią o godz. 11.00. Pociąg z Cz. Cieszyna o godz. 7.19 do Wędryni. Wymarsz z dworca przez Wroźną do pomnika. Po odprawie piknik pół km od pomnika. Długość trasy ok. 6 km. Inf.: 731 892 401.

ZPiT „SUSZANIE” – Zaprasza na koncerty jubileuszowe z okazji 60-lecia zespołu. Koncert nr 1 odbędzie się w sobotę 9. 11. o godz. 16.00 w Domu Robotniczym w Suchej Górnej, koncert nr 2 w niedzielę 10. 11. o godz. 16.00 w Teatrze Cieszyńskim w Czeskim Cieszynie. Miejscówki na koncerty w cenie 100 kc (młodzież do lat 15-50 kc) można zamawiać na www.pzkosuchagorna.cz, pocztą elektroniczną pod adresem: suszanie60@pzkosuchagorna.cz lub telefonicznie

w godz. popołudniowych pod nr. 774 615 999 oraz wykupić w przedsprzedaży w Domu PZKO w Suchej Górnej od niedzieli 3. 11. do wtorku 5. 11. w godz. 15.00-17.30. Miejscówki można też po uzgodnieniu odebrać w sekretariacie ZG PZKO. Pozostałe bilety będzie można wykupić na miejscu.

OFERTA PRACY

SZUKAM PRACY W ZAWODZIE przedszkolanki – najlepiej w powiecie F-M lub w okolicy Cz. Cieszyna. Jestem absolwentką średniej i wyższej szkoły pedagogicznej. Tel. 605 431 481. GL-628

POLSKA FIRMA CzasNaButy (www.czasnabuty.pl) zatrudni w nowym biurze w Karwinie, młodą dziewczynę znającą bardzo dobrze język polski oraz czeski. Dodatkowe wymagania to: dobra znajomość obsługi komputera i internetu (prowadzenie sklepu internetowego), wykształcenie średnie – komunikatywność, praca w grupie. CV proszę kierować na adres e-mail: marek@czasnabuty.pl. GL-629

NOWO OTWARTA FIRMA W CZESKIM CIESZYNIE w branży maszyn rolniczych i leśnych poszukuje pracowników do działów technicznych i sprzedaży. Mile widziana znajomość języka polskiego oraz wykształcenie techniczne. Tel. +48 33 852 92 79, kom. +48 691 202 729, e-mail: biuro@faofar.pl, www.faofar.pl. GL-617

OFERTY

SPRZEDAM OGRODZONĄ DZIAŁKĘ w centrum Bystrzy-

cy nad rzeką Głuchową. Cena do uzgodnienia. Tel. 558 352 413 (po godz. 18.00). GL-628

MALOWANIE DACHÓW eternitowych, dachówkowych, ipowych i blaszanych. Technologia agregatu malarskiego łącznie z odłuszczeniem i umyciem. Dach szybko zrobiony, piękniejszy jak nowy. Cena zależna od rodzaju farby, od 120 kc/m². Proszos 734 486 799. GL-566

ANTYKI KUPIĘ – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel. 0048 605 255 770. GL-603

WYSTAWY

MUZEM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 17. 1. 2014 wystawa pt. „Lalki w strojach ludowych”; stała ekspozycja „Obrazy z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Czynne: po-pt: 8.00-16.30.

SALA WYSTAW w Hawierzowie -Żywocicach, Padlých hrdinů 47a: do 20. 6. 2014 wystawa pt. „Tragedia Lidic”. Czynna: po-pt: 8.00-16.30.

SALA WYSTAW w Karwinie, Rynek Masaryka: do 12. 1. wystawa pt. „(Pov)jrazení s pokušelem – Od antyki do Těšína”; stała ekspozycja „Migawki z historii Karwiny”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30, so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

SALA WYSTAW w Jablónkowie, Rynek Mariacki 14: do 29. 11. wystawa pt. „Kora, lyko, trawa, korzenie, pnienie...”; wystawa stała „Z przeszłości Jablónkova i okolicy”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

Kupujący już »nie łamią szlabanów«

Ponad tydzień został do Święta Wszystkich Świętych i Dnia Zaduszego. W Czechach już w najbliższy długi weekend, połączony ze świętem państwowym, należy się spodziewać wzmożonego ruchu na cmentarzach. Przedłużone zostaną godziny otwarcia, w okolicach nekropolii pojawią się policjanci i strażnicy miejscy. – Patrole wzmocnimy już w najbliższy weekend, a szczególnie w same święta. Policjanci będą kontrolowali parkingi i okolice cmentarzy – powiedział rzecznik powiatowej komendy

policji w Frydku-Mistku, Vlastimil Starzyk.

W tych dniach punkt kulminacyjny osiąga sprzedaż kwiatów i zniczy. Wielu mieszkańców regionu przygranicznego zaopatruje się w ten towar w Polsce. Powód jest od lat ten sam: bogatsza oferta i niższe ceny. Wczoraj na targu w Cieszynie wybierał kwiaty m.in. Marian Janas z żoną. – Właśnie przeprowadziliśmy się do Czeskiego Cieszyna, a tam nie ma takiego wyboru jak w Polsce, dlatego tu przyszliśmy – powiedział naszej gazecie.

Parkingi w okolicach targowiska były pełne, większość samochodów była na czeskich rejestracjach. Niemniej ekspedientka obsługująca jedno ze stoisk przekonywała, że klientów jest mniej niż parę lat temu. Nie spodziewała się też szturm w poniedziałek, kiedy Czesi będą mieli dzień wolny od pracy, natomiast w Polsce będzie normalny dzień roboczy. – Długo już tu sprzedaję i pamiętam, że 28 października ludzie „łamali szlabany”, ale to już nie te czasy – śmiała się. – Dzisiaj ludzie liczą się z każdym groszem. Od dwóch tygodni handlujemy kwiatami, więc powoli to się sprzedaje. Dawniej jednak klienci kupowali większe wiązanki, teraz najczęściej wybierają te najtańsze, po 50-80 koron – dodała.

Ratunkiem dla tych, którzy nie zdążą kupić kwiatów przed odwiedzinami cmentarza, są kioski w bezpośrednim sąsiedztwie miejsc spoczynku. Oferta w konkretnym miejscu to jednak wielka niewiadoma. Na przykład władze Trzyńca zwracają uwagę, że mocno ograniczona będzie w tym roku sprzedaż kwiatów i zniczy przed cmentarzem na Folwarku. Powodem są trwające prace remontowe. Otwarty będzie tylko jeden kiosk, który działa tam przez cały rok. (dc)

Filmowe stroje w Trzyńcu

W Muzeum Huty Trzyńskiejskiej i Miasta Trzyńca rozpoczęła się właśnie wystawa, która spodoba się przede wszystkim dzieciom, ale też dorosłym miłośnikom czeskich bajek filmowych. W obu salach wystawowych można aż do 8 stycznia przyszłego roku podziwiać przeszło 30 oryginalnych strojów, które zostały uszyte do filmów Zdeňka Trošky „Piekielne szczęście” („Z pekla štěstí”) I i II. Ekspozycje zostały wypożyczone z kostiumerii Studia Barrandov.

Na wystawie zobaczymy kostium Lucyfera, którego grał Karel Gott, stroje królowej, króla, diabłów i innych postaci. Zwiedzający przyjrzą się z bliska strojowi, w którym pojawiał się na planie filmowym Miroslav Šimůnek w roli Honzy, Michaela Kuklová alias Markýtki, Sabina Laurinová (królowna Eurozina), Daniel Hůlka (zły król Brambas) i inni popularni aktorzy.

Niecodzienną atrakcją dla zwiedzających jest możliwość przymiżenia kreacji filmowych.

– Zdjęcie w kostiumie zrobione bezpośrednio w muzeum będzie z pewnością miłym upominkiem. Zarówno mali, jak i dumni marzą prze-

cież o tym, by choć raz w życiu przywdziać strój filmowy – zachęca do skorzystania z atrakcyjnej propozycji kustosz muzeum, Eva Zamarska.

Wystawę można zwiedzać od wtorku do piątku w godz. 9.00-17.00, a w niedziele od godz. 13.00 do 17.00. (dc)

Część „piekielnej” ekspozycji.

Fot. DANUTA CHLUP

Na targowisku w Cieszynie cały czas można wybierać z bogatej oferty kwiatów na cmentarz.

Quo Vadis Slavia?

Ciężkie chwile przeżywają ostatnio fani orłowskiego futbolu. Slavia po dwunastu rozegranych kolejkach MSLF zamieniła się w „czerwoną latarnię” trzecioligowych rozgrywek.

W nowym sezonie orłowianie wywalczyli tylko 9 punktów – za dwa zwycięstwa i trzy remisy. – To zdecydowanie za mało. Trzeba się zastanowić, co dalej – powiedział „Głosowi Ludu” Josef Jadrný, asystent trenera Pavla Poledníka. Właśnie Poledník zmienił w trakcie sezonu Bohuslava Kelera, który nie zdołał przeforsować swojej wizji piłkarskiej w Orłowej.

Oliwy do ognia orłowskiej frustracji dolali piłkarze w ostatniej kolejce, przegrywając siódmy mecz tego sezonu, tym razem z Trzebiczem (0:1). Wyjazdowe spotkanie z trzecim w tabeli zespołem wkomponowało się w krajobraz dotychczasowych orłowskich batalii. – Wszystko robimy na odwrót. Zamiast strzelać, dogrywamy piłki na trudną pozycję. Zamiast podać na czystą pozycję, strzelamy na oślep – powiedział nam Josef Jadrný, który wspólnie z głównym trenerem Pavlem Poledníkiem obmyśla już taktykę na najbliższego przeciwnika, drużynę Hlucyzna. – To będzie mecz o przysłowiowych sześć punktów. W najbliższy weekend okaże się, czy stać nas na grę w trzeciej lidze, czy też powoli możemy przymierzać się do wiosennej walki o uratowanie skóry – podkreślił Jadrný. Orłowianie w razie wygranej w derbach mają szansę na odbicie się od dna tabeli. W strefie spadkowej jest w dodatku dosyć ciasno i wystarczy passa dwóch, trzech udanych meczów, by trafić w bezpieczniejsze rejony trzeciej ligi. – Zdajemy sobie z tego sprawę. Dlatego tak ważny jest najbliższy mecz z Hlucyznem, który też męczy się w tegorocznych rozgrywkach – dodał Jadrný. – Musimy zagrać lepiej, niż w Trzebiczu. Tam

Fot. IVO DUDEK

Slavia Orłowa dryfuje nad przepaścią. Dla Orłowej to najgorszy sezon od wielu lat.

wprawdzie trzymaliśmy piłkę, gola zdobył jednak rywal. W dodatku Szarowski wyłapał gospodarzom „jedenastkę” – wrócił Jadrný wspomnieniami do ostatniej, nieudanej kolejki.

Slavia popełnia zresztą wciąż te same błędy. – W Trzebiczu straciliśmy gola po źle wyprowadzonej akcji ofensywnej. Mariusz Sobala stracił piłkę, w efekcie rozsyłało się nasze ustawienie i Szarowski nie zdążył już zareagować na dobitkę jednego z

swynego ustawienia, z trójką napastników, Slavia wypracowała sobie minimum dogodnych sytuacji podbramkowych. – Forma naszych ofensywnych zawodników pozostawia wiele do życzenia. Liczyliśmy na więcej z ich strony – stwierdził Jadrný, mając na myśli Přecechtěla, Kopela, Urbana i Kováři. Czy Orłowa przełamie się w sobotę z Hlucyznem? Mecz z regionalnym sąsiadem rozpoczyna się na stadionie w Orłowej o godz. 10.15.

JANUSZ BITTMAR

Trwa klątwa ČEZ Areny

TIPSPORT EKSTRALIGA

WITKOWICE HRADEC KRALOWEJ 2:5

Terce: 0:2, 1:2, 1:1. Bramki i asysty: 23. Szturc (Valčák), 54. Húževka – 7. Šimánek (Vydareň), 17. Mertl (Škoda, Šimánek), 25. Suja (L. Květoň), 34. Kudrna (Frühau), 53. Rousek (Kudrna). Witkowice: Šindelář – Barinka, Štencel, Kudělka, Sloboda, L. Kovář, Stehlík, Pastor –

Húževka, Burger, J. Kaňa – Svačina, Roman, Huna – Szturc, Valčák, Strpáč – Hlinka, Kolouch, Kucsera.

W zaległym meczu 9. kolejki na lodowisku Witkowice zaprezentował się beniaminek rozgrywek z Hradca Kralowej. Ostrawianie nawiązali do kiego spotkaniu z Pilzнем, przegrywając trzecie z rzędu zawody przed własną publicznością. Pięta Achillesa ostrawskiego zespołu jest w tym sezonie nierówna forma

bramkarzy. Do bramki w meczu z Hradcem wybrano Šindelářa, ten wariant jednak ponownie nie zdał egzaminu. W zasięgu Šindelářa były co najmniej dwa gole, słabo zagrała zresztą także defensywa. – Nie był to udany występ z naszej strony. Z nadmiaru chęci wychodziły błędy. Chcieliśmy przełamać kiego pasę z domowych spotkań, ale rywal był we wtorek poza naszym zasięgiem – stwierdził po meczu, bez owijania w

bawelę obrońca Lukáš Kovář. Okazja do poprawy nastrojów w witkowskiej szatni pojawi się już jutro. Podopieczni Petera Oremusa zmierzają się na wyjeździe z dwunastymi w tabeli Karłowymi Warami. Przeciwnik plasuje się dwa oczka niżej od Witkowic. – Jeśli u siebie gramy słabo, to trzeba zdobywać punkty na wyjeździe. Tam nie ma takiej presji – powiedział szkoleniowiec Peter Oremus. (jb)

ECHA PIŁKARSKIEGO WEEKENDU W I A KLASIE

Premierowa wygrana Bystrzycy

LUTYNIA DOLNA OLBRACHCICE 1:1

Do przerwy: 0:0. Bramki: 80. Vanečko – 50. Schimke. Lutynia Dolna: Šajer – Bartoš, Vávra, Hanusek, Šimek – Kudlík (90. T. Fismol), Vanečko, Velký, Škuta – Aksteiner (82. Wita), Havlásek (70. Tvrđý). Olbrachcice: Hekera – Kroužek, A. Věčerek, Wójtyna, Čoček – Novák (61. Pařík), Dorozlo, Široký, Schimke (66. Korzeniowski) – Béréš (82. Jan Kociólek), T. Věčerek.

Osiem tygodni czekają piłkarze Lutyni Dolnej na zwycięstwo w rozgrywkach. W pojedynku z Banikiem Olbrachcice nie byli w stanie przełamać się psychicznie, tym bardziej, że rywal zagrał bardzo dobrze. Na prowadzenie wyszli goście po strzale Roberta Schimke, który świetnie zaaklimatyzował się w Olbrachcicach po przejściu z Dzieńmorowic. Banik miał więcej z gry, zagrał lepiej w ataku pozycyjnym, nie ustrzegł się jed-

nak błędu w końcówce derbów. Kiedy kibice gospodarzy pogodzeni już byli z porażką, zrodziła się akcja na miarę remisu. Obronę Banika rozszyfrował Vanečko. – Szkoda błędu w ostatnich minutach meczu, ale remis traktuję w kategoriach pozytywnych. Gospodarze walczyli do końca – skomentował spotkanie Tomáš Vychopeň, szkoleniowiec Banika Olbrachcice.

SZONÓW - BYSTRZYCA 1:3

Do przerwy: 1:1. Bramki: Klimša – Pláček, Samek, Zahradník. Bystrzyca: Gaszczyk – Pláček, Klár, Samek, J. Rusz – Bodeček – M. Teofil, Buryan (80. D. Rusz), Krenželok – Staniek (89. Galusík), Sniegoň (75. Zahradník).

Chyba nikt nie przypuszczał, że Bystrzyca sięgnie po pierwsze zwycięstwo w tym sezonie właśnie na boisku lidera tabeli. A jednak, podopieczni Miloša Koloničného zaskoczyli amatorskich bukmacherów, wygrywając w dobrym stylu po

strzałach Pláčka (po błędzie bramkarza), Samka (głową z dośrodkowania Sniegonia) i zmiennika Zahradníka w końcówce meczu. – Wreszcie zagraлиśmy na miarę oczekiwań. Kluczem do sukcesu była świetna postawa bramkarza Gaszczyka – stwierdził zadowolony trener Bystrzycy, Miloš Koloničný.

STONAWA ČSAD HAWIERZÓW 4:1

Do przerwy: 4:1. Bramki: 4. Frait, 6. Kisel, 9. Pristáš, 38. Zoller – 23. Čopák. CZK: 42. Frait – 81. Přeček. Stonawa: Tvardík – Kluz (84. Sochora), Hojdysz, Geršl, Hančín – Pristáš (68. Bezdíček), Kisel, Lachowicz, Feber (72. Macko) – Zoller, Frait. ČSAD: Ryšánek – Hánl (65. Smolík), Přeček, Vasil (60. Vala), Kulhánek (46. Ditrich) – Čopák, Klus, Kaleta, Oliva – Sobek (60. Laurenčík), Čermák.

Derby rodem z Ameryki Łacińskiej zaferowali kibicom prota-

goniści 10. kolejki I A klasy. Związana pierwsza połowa, w której beniaminek z Hawierzowa przypominał zespół po radzie taktycznej w piwniczce winnej, zakończyła się pokazówką gospodarzy. Po bramce Zollera na 4:1 można było w zasadzie zwinąć kurtynę. Oprócz bramek derby obfitowały też w szereg ostrych starć i tylko cudem obyło się bez nogi w gipsie. Przed zejściem do szatni czerwoną kartkę ujrzał Frait, który nie wytrzymał z nerwami i po jednym z wielu bezpardonowych pojedynków uderzył rywala łokciem. Goście nie wykorzystali jednak ponad 36 minutowej przewagi liczebnej, w dodatku w 81. minucie po faulu w stylu Erika Cantony pod prysznic powędrował obrońca Přeček.

Lokaty: 1. Szonów 22, 2. Frensztat 18, 3. Olbrachcice 18, 4. Stonawa 14, 5. Lutynia Dolna 11, 6. Bystrzyca 7, 7. ČSAD Hawierzów 6 pkt. (jb)

W SKRÓCIE

LEWANDOWSKI KATEM ARSENALU. Robert Lewandowski strzelił zwycięskiego gola w wyjazdowym meczu z Arsenalem Londyn (2:1), zapewniając Borussia Dortmundu arcyważne trzy punkty w walce o awans z „grupy śmierci” Ligi Mistrzów. – Zawsze Polak, to pewna wartość Borussia, szczególnie w Champions League – pisze hiszpański dziennik „Marca”. Robert Lewandowski jest autorem aż siedmiu z ostatnich dziesięciu bramek zdobytych przez Borussia Dortmund w Champion’s League. W tym sezonie wpisał się na listę strzelców po raz trzeci, pokonując w 83. minucie z podania Kevin Grosskreutzta polskiego bramkarza Wojciecha Szczęsnego. W sumie w meczu pojawiło się aż trzech Polaków. W linii pomocy Borussia zagrał Jakub Błaszczykowski.

OJRZYŃSKI NOWYM TRENEREM PODBESKIDZIA. Czesław Michniewicz od wtorku nie jest już trenerem piłkarzy Podbeskidzia Bielsko-Biała – potwierdził rzecznik klubu Marcin Zarębski. Zastąpi go Leszek Ojrzyński. 43-letni Michniewicz objął zespół w marcu, zmieniając Dariusza Kubickiego, który odszedł do rosyjskiego drugoligowca Sibiru Nowosybirsk. Podbeskidzie w tym sezonie spisuje się słabo. Po dwunastu kolejkach zespół zajmuje ostatnie miejsce w tabeli. W weekend „Górale” przegrali na wyjeździe z Cracovią 2:4.

DOBRY MECZ GORTATA. Koszykarze Phoenix Suns wygrali u siebie z Oklahoma City Thunder 88:76 w swoim szóstym meczu przedsezonowym NBA. Marcin Gortat zdobył dla drużyny gospodarzy cztery punkty. Gortat, który po raz kolejny znalazł się w pierwszej piątce, we wtorek na parkiecie przebywał 17 minut. W tym czasie trafił dwa z czterech rzutów z gry. Polak miał także po pięć zbiórek i bloków oraz dwie asysty. 29-letni reprezentant Polski dwukrotnie fałował i zanotował jedną stratę.

RADWAŃSKA: SZKODA MECZU. Agnieszka Radwańska przegrała z Czeską Petrą Kvitovą 4:6, 4:6 w swoim pierwszym meczu w ramach zamykającego sezon turnieju WTA Championships w Stambule. – Na pewno trochę cieszy fakt, że mogę zakończyć rok jako numer trzy w rankingu i wyprzedzić Szarapową. W ubiegłym roku byłam krótko druga, ale to nie to samo, bo to było w lecie i dość krótko. No, ale jeszcze to się może zmienić, jeśli któraś z dziewczyn tuż za mną wygra turniej czy będzie w finale. Dlatego teraz nie myślę o rankingu, tylko o tym turnieju. Szkoda meczu z Kvitovą, bo to komplikuje moją sytuację w grupie, ale przede mną są dwa ciężkie mecze, na których staram się skupić. Dlatego na radość przyjdzie czas po ostatnim spotkaniu sezonu – powiedziała Agnieszka Radwańska.

ZMARŁ WOJCIECH SZKIELA. W Warszawie zmarł wczoraj w wieku 80 lat redaktor Wojciech Szkiela – znany dziennikarz sportowy, działacz krajowego i międzynarodowego sportu kolarskiego, wieloletni organizator wyścigu Dookoła Polski, aktywista Klubu Dziennikarzy Sportowych. Relacjonował przebieg jedenastu igrzysk olimpijskich – ośmiu letnich, po raz ostatni w Pekinie w 2008 roku oraz trzech zimowych. Był sprawozdawcą z mistrzostw świata w narciarstwie, podnoszeniu ciężarów, hokeju na lodzie i piłce nożnej. (Opr. jb)